

การบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน

Public-Private Partnerships in Educational Administration *

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (Kamolmal Chaisirithanya)**

นพดล เจนอักษร (Nopadol Chenaksara)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน 2) รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน 3) ผลการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน จากเอกสารวรรณกรรม ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น โดยผู้ให้ข้อมูลคือบุคลากรในสังกัดของ 5 หน่วยงานหลักตามโครงสร้างการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานละ 50 คน รวม 250 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ธรรมชาติ 2) การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา 3) การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา 4) มาตรการส่งเสริม และ 5) นโยบายภาครัฐ
2. รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน พบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เป็นตัวแปรต้น 4 องค์ประกอบคือ ธรรมชาติ การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ ส่วนตัวแปรตามคือการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยที่ธรรมชาติ การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ ล้วนมีอิทธิพลทางตรงต่อการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา นอกจากนี้ธรรมชาติยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการสร้างนวัตกรรมผ่านการ

* เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

** นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 081- 861- 5876

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

จัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา และนโยบายภาครัฐ อีกทั้งนโยบายภาครัฐมีอิทธิพลทางอ้อมต่อ การสร้างนวัตกรรมผ่านการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา และมาตรการส่งเสริม และพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในระดับดี

3. ผลการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา/ความร่วมมือแบบรัฐร่วมเอกชน

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the factors of public-private partnerships in educational administration 2) the model of public-private partnerships in educational administration and 3) the result of verification for factors and model of public-private partnerships in educational administration. The research design and methodology have been carried out in 3 stages. The first stage was to explore the factors of public-private partnerships in educational administration from relevant literatures, concepts, theories and related research findings including interview from 10 experts/expertise, and then to make summary under content analysis methods for the valid variables. The second stage was to collect data of factors and model for public-private partnerships in educational administration through opinionairs as the quantitative research instruments. The quantitative data has been collected from the respondents of all five main organizations in the Ministry of Education which have 50 respondents from 5 organizations each, in the total of 250 respondents. The statistics for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and path analysis. The third stage was to acquire the verification for factors and model of public-private partnerships in educational administration from 8 experts/expertise. The statistics for data analysis were frequency, percentage and content analysis.

The research findings revealed as follows:-

1. There were five factors of public-private partnerships in educational administration which were governance, agreement and contract management, educational innovation, promoting measures, and public policy.

2. The model consisted of five correlated factors for public-private partnerships in educational administration. There were 4 independent variables which were governance, agreement and contract management, promoting measures, and public policy while the

dependent variable was educational innovation. It also found that governance, agreement and contract management, promoting measures and public policy have direct effect to educational innovation. In addition, governance also has indirect effect to educational innovation through agreement and contract management, and public policy while public policy also has indirect effect to educational innovation through agreement and contract management, and promoting measures. Apparently, the model illustrated goodness of fit with empirical evidence.

3. The verification of research findings was considered by 8 experts/expertise that factors and model of public-private partnerships in educational administration were found in accordance with the standard of propriety, feasibility, utility and accuracy.

KEY WORD: EDUCATIONAL ADMINISTRATION/PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2542: 5-12) กำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี นอกเหนือจากรัฐเป็นผู้จัดการศึกษา ยังเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน สถาบันและองค์กรอื่นๆตามกฎหมาย มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อีกด้วย ถึงแม้ว่าปัจจุบันกลไกภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาแต่การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยความคิดริเริ่ม การสร้างนวัตกรรมการศึกษา และการจัดการองค์การควบคู่ไปกับการจัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษา ภาคเอกชนจึงเริ่มมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนในการพัฒนาการศึกษา ร่วมกับภาครัฐ และการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐทุกประเภทภายใต้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.2556 (2556: 3-19) ยังเอื้อให้การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส และมีความชัดเจนในการดำเนินการ ซึ่งจะสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญต่อการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐทุกประเภท ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

จากแนวโน้มดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 ที่เน้นการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค จำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 มุ่งเน้นปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารและจัดการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) รวมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

(พ.ศ.2552-2561) ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา นำวิธีการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่มาใช้ ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) จากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบว่ามีความหลากหลายของข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการยกระดับการศึกษา แนวคิดความร่วมมือด้านการบริหารจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชน ก็เป็นข้อเสนอหนึ่งที่หลายฝ่ายกล่าวว่าสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) ยิ่งไปกว่านั้นผลการการศึกษาของธนาคารโลกพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานำไปสู่การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาของนานาประเทศทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา (แฮร์รี แอนโธนี แพทรินอส และคณะ, 2553: 1)

ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความท้าทายและซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีต ภาครัฐและเอกชนควรประสานความร่วมมือและมิตบาตร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายความสำเร็จการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ แนวคิดความร่วมมือแบบรัฐร่วมเอกชน (Public-Private Partnerships) จึงเป็นมิติใหม่ของการร่วมมือที่ควรนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานโยบายการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับต่อไปในห้วงระยะเวลา พ.ศ. 2560-2564 เป็นอย่างยิ่ง

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ที่มีการศึกษากลุ่มตัวแปรเดียว โดยศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และสอบถามระดับความคิดเห็น แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non- experimental case study design) งานวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ที่มาจากองค์การทางการศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) องค์การภาคเอกชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาร่วมกับภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนั้นนำตัวแปรที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปเป็นข้อกระทงคำถามและพัฒนาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจัดอันดับ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1961: 74) (Likert's five rating scale) ได้ข้อคำถาม 172 ข้อ นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรง (content validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ที่เรียกว่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป ได้ข้อคำถาม 153 ข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (tryout) จำนวน 30 ฉบับ กับกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำผลที่ได้มา

วิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984: 161) (Cronbach's Alpha Coefficients) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.995

2. การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบและรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ขั้นตอนนี้เป็นการนำแบบสอบถามความคิดเห็นจากขั้นตอนที่ 1 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล คือ บุคลากรในสังกัดของ 5 หน่วยงานหลักตามโครงสร้างการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) แผลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน จากนั้นทำการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ (Path Analysis) แผลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน

3. การยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ขั้นตอนนี้เป็นการนำองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปสอบถามความคิดเห็นจากการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ที่มาจากการทางการศึกษาภาครัฐ องค์การภาคเอกชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาร่วมกับภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากนั้นนำไปวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

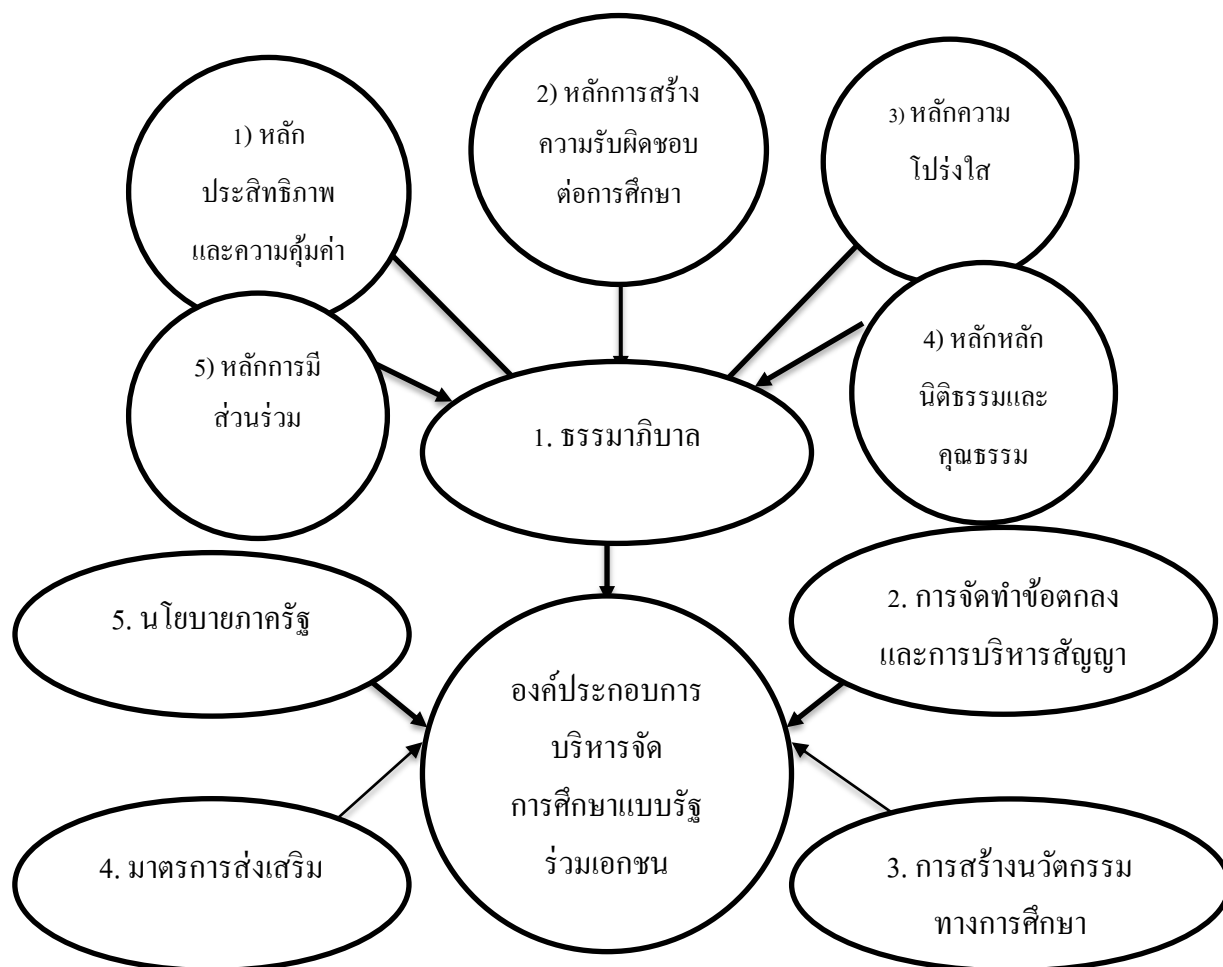
การวิจัยนี้ใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีข้อคำถามจำนวน 153 ข้อ ไปยังผู้ให้ข้อมูลจำนวน 250 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ผล ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis : PCA) โดยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีแวนแม็กซ์ (Varimax Rotation) มีข้อตกลงเบื้องต้นและเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบดังนี้ 1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.55 ขึ้นไป ตามที่ แฮร์และคณะ (Hair et.al. 1998:111) กล่าวว่า น้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.55 ขึ้นไปเป็นค่าน้ำหนักที่มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (practically significant) 2) ค่าไอเก้น (eigenvalues) มากกว่า 1 ตามเกณฑ์ของไคเซอร์ (Kaiser's Criterion) (Kaiser 1960 : 145-146) และ 3) มีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบมากกว่า 3 ตัวขึ้นไป (Hatcher 1994 : 73) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว ได้จำนวนองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน

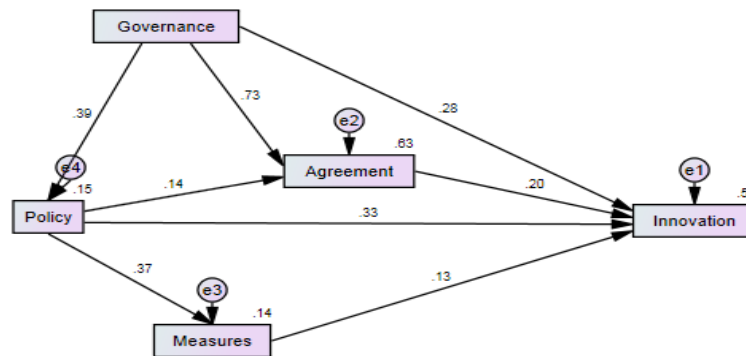
ลำดับที่	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ธรรมาภิบาล	74	0.564-0.809
2	การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา	7	0.562-0.714
3	การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา	8	0.569-0.789
4	มาตรการส่งเสริม	5	0.551-0.600
5	นโยบายภาครัฐ	3	0.568-0.770
	รวม	97	0.551-0.809

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดมีจำนวน 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 ชื่อ “ธรรมาภิบาล” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 74 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.564-0.809 องค์ประกอบที่ 2 ชื่อ “การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.562-0.714 องค์ประกอบที่ 3 ชื่อ “การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.569-0.789 องค์ประกอบที่ 4 ชื่อ “มาตรการส่งเสริม” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.551-0.600 องค์ประกอบที่ 5 ชื่อ “นโยบายภาครัฐ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.568-0.770 รวมมีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบทั้งสิ้น 97 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.551-0.809 และเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 “ธรรมาภิบาล” ถูกอธิบายด้วยตัวแปรที่สำคัญจำนวนมากถึง 74 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบนี้โดยใช้วิธีการเดิม และใช้เกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบย่อยโดยที่มีค่าไอเกน (eigenvalues) มากกว่า 1 และน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตั้งแต่ 0.10 ขึ้นไป เพื่อให้ตัวแปรทั้ง 74 ตัวแปรยังคงอยู่ครบ ได้จำนวนองค์ประกอบย่อยทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบย่อย ดังนั้นจึงสรุปองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนโดยภาพรวมดังภาพที่ 1

จากภาพที่ 1 องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ธรรมาภิบาล การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ โดยองค์ประกอบธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อยคือ หลักประสิทธิภาพและความคุ้มค่า หลักการสร้างควมรับผิดชอบต่อการศึกษา หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรมและคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ เพื่อทราบรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบที่นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแสดงได้ดังภาพที่ 2

Chi-square = 273.073, degrees of freedom = 2, probability level = .000

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน

จากภาพที่ 2 มีสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรง (direct effect) และเส้นทางของอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) อธิบายได้ดังนี้

อิทธิพลทางตรง (direct effect) มีสมการดังนี้

สมการที่ 1 $\text{Innovation} = .28 \text{ Governance} + .20 \text{ Agreement} + .33 \text{ Policy} + .13 \text{ Measures} + e_1 = .94$

สมการที่ 2 $\text{Agreement} = .73 \text{ Governance} + .14 \text{ Policy} + e_2 = .87$

สมการที่ 3 $\text{Measure} = .37 \text{ Policy} + e_3 = .37$

สมการที่ 4 $\text{Policy} = .39 \text{ Governance} + e_4 = .39$

อิทธิพลทางตรงรวมทั้งหมด (Total direct effect) $= .94 + .87 + .37 + .39 = 2.57$

อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) คือเส้นทางต่อไปนี้

เส้นทางที่ 1 $\text{Governance} \rightarrow \text{Agreement} \rightarrow \text{Innovation} = .73 \times .20 = .146$

เส้นทางที่ 2 $\text{Governance} \rightarrow \text{Policy} \rightarrow \text{Agreement} \rightarrow \text{Innovation} = .39 \times .14 \times .20 = .011$

เส้นทางที่ 3 $\text{Governance} \rightarrow \text{Policy} \rightarrow \text{Measures} \rightarrow \text{Innovation} = .39 \times .37 \times .13 = .019$

อิทธิพลทางอ้อมรวมทั้งหมด (Total indirect effect) ของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตาม มีผลลัพธ์ดังนี้

$\text{Governance} = .146 + .011 + .019 = .176$

อนึ่ง e_1, e_2, e_3, e_4 หมายถึง ตัวแปรแฝงความคลาดเคลื่อนสุ่มในการวัดอธิบายได้ดังนี้

e_1 กำกับไว้ที่ตัวแปร Innovation มีค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงสังเกตเท่ากับ .51

e_2 กำกับไว้ที่ตัวแปร Agreement มีค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงสังเกตเท่ากับ .63

e_3 กำกับไว้ที่ตัวแปร Measures มีค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงสังเกตเท่ากับ .14

e_4 กำกับไว้ที่ตัวแปร Policy มีค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรเชิงสังเกตเท่ากับ .15

จากภาพที่ 2 อธิบายได้ว่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความสัมพันธ์ทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์ต่อองค์ประกอบการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา (Innovation) โดยที่องค์ประกอบธรรมาภิบาล (Governance) องค์ประกอบการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา (Agreement) องค์ประกอบมาตรการส่งเสริม (Measures) และองค์ประกอบนโยบายภาครัฐ (Policy) ล้วนมีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา (Innovation) นอกจากนี้องค์ประกอบธรรมาภิบาล (Governance) ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบการสร้างนวัตกรรมผ่านองค์ประกอบการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา (Agreement) และองค์ประกอบนโยบายภาครัฐ (Policy) และองค์ประกอบนโยบายภาครัฐ (Policy) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบการสร้างนวัตกรรมผ่านองค์ประกอบการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา (Agreement) และองค์ประกอบมาตรการส่งเสริม (Measures)

3. การยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนจากการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทราบองค์ประกอบและรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยกำหนดกรอบการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบ 4 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และการวิพากษ์ เพื่อปรับปรุงให้ได้ องค์ประกอบและรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนที่เหมาะสม ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความถูกต้องครอบคลุมครบทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนองค์ประกอบธรรมาภิบาลและการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา พบว่ามีความเป็นไปได้คิดเป็นร้อยละ 87.50 และไม่มีความเป็นไปได้คิดเป็นร้อยละ 12.50 ขณะที่องค์ประกอบมาตรการส่งเสริมพบว่ามี ความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ร้อยละ 87.50 และไม่มี ความเหมาะสมและไม่มีความเป็นไปได้คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนองค์ประกอบนโยบายภาครัฐพบว่ามี ความเป็นไปได้และความถูกต้องครอบคลุมคิดเป็นร้อยละ 87.50 และไม่มี ความเป็นไปได้และไม่มี ความถูกต้องครอบคลุมคิดเป็นร้อยละ 12.50 อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความเห็นในภาพรวมพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ การวิพากษ์ เพื่อปรับปรุงให้ได้ องค์ประกอบที่เหมาะสมต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ตามลำดับความสำคัญ คือ ธรรมาภิบาล การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนเป็นพหุองค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่าธรรมาภิบาลคือ องค์ประกอบที่สำคัญที่ควรเกิดขึ้นเป็นอันดับแรก จึงจะนำไปสู่ความตกลงร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อ ร่วมกันสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาให้มีขึ้น ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงได้ย่อมมีจุดเริ่มต้น

นโยบายภาครัฐที่มีความชัดเจน รวมทั้งมาตรการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องให้รักษาสัมพันธภาพความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ดำรงอยู่ในระยะยาวต่อไป สอดคล้องกับหลักการสำคัญในบทบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 (2556: 3) มาตรา 6 มีใจความว่า การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้ 1) ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ 2) การยึดถือวินัยการเงินการคลัง 3) ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ 4) ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง 5) การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมของโครงการระหว่างรัฐกับเอกชน 6) สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ 7) การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน และสอดคล้องกับความเห็นของเสรี นนทสูติ (2556) กล่าวถึงภาพรวมของการให้เอกชนร่วมลงทุนไว้ดังนี้ 1) ประหยัดต้นทุน ทำให้เกิดแรงจูงใจของคู่สัญญาเอกชนในการพัฒนาการให้บริการทำให้ต้นทุนโดยรวมลดลง 2) พิจารณาดำเนินการครบวงจร ทำให้การกำหนดหน้าที่ของคู่สัญญาเอกชนหลายประการไว้ในสัญญาทำให้เอกชนต้องบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด 3) สัญญากำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่ต้องจัดให้กับประชาชนทำให้คู่สัญญาเอกชนสามารถใช้วิธีการที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อลดต้นทุน 4) การจัดสรรความเสี่ยงระหว่างคู่สัญญาอย่างเหมาะสม 5) การส่งมอบงานตรงเวลา 6) พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของคลิฟส์ (Klipsch, 2011) พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความร่วมมือแบบหุ้นส่วน มี 5 ประการได้แก่ Climate หมายถึงบรรยากาศทางสังคมและการเมืองในชุมชน Process หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสาร กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อกำหนดเป้าหมาย ให้ทุกคนเข้าใจตรงกันถึงบทบาทการตัดสินใจและการยุติความขัดแย้ง People หมายถึงบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ การทุ่มเทความรู้ความสามารถในการนำ การมีส่วนร่วมและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ Policies หมายถึงนโยบายต่างๆ ของภาครัฐที่หุ้นส่วนต้องนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และ Resources หมายถึงทรัพยากรที่มีอยู่จริง และนำไปกำหนดเป็นกระบวนการปฏิบัติงาน

2. รูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน พบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เป็นตัวแปรต้น 4 องค์ประกอบคือ ธรรมชาติ การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ ส่วนตัวแปรตามคือการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยที่โดยธรรมชาติ การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ ล้วนมีอิทธิพลทางตรงต่อการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา นอกจากนี้ธรรมชาติยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการสร้างนวัตกรรมผ่านการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา และนโยบายภาครัฐ และนโยบายภาครัฐมีอิทธิพลทางอ้อมต่อ การสร้างนวัตกรรมผ่านการจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา และมาตรการส่งเสริม และพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชน มีรูปแบบเป็นความสัมพันธ์ของพหุองค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติคือองค์ประกอบหลักของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานให้เกิดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญ ขณะที่นโยบายภาครัฐถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติผ่านมาตรการส่งเสริมที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งนับว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดเป็นความตกลงร่วมกันตลอดจนการร่วมกันบริหารสัญญาให้เกิดเป้าหมายปลายทางในการสร้าง

นวัตกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอาร์คาร์ (Acar, 2001) พบว่าความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษามีความสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือแบบหุ้นส่วนทางการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าความรับผิดชอบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ทางการศึกษาและให้ความสำคัญกับลูกค้าถือเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น และผลการศึกษาของคลาร์ค (Clark, 2002) พบว่าความสำเร็จของความตกลงระหว่างหุ้นส่วนคือการใช้ความสัมพันธ์เป็นหลักพื้นฐาน นั่นคือการสร้างความไว้วางใจ การทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาพรธิดา วิเศษศิลปานนท์ (2549: 5) พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อนวัตกรรมของทีมวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ความกลมเกลียว ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของการติดต่อสื่อสารในทีม การมุ่งงานของทีม การสนับสนุนนวัตกรรม และการมีส่วนร่วมภายในทีม ส่วนผลการศึกษาของธนาคารโลก จากการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสาธารณรัฐอาร์เมเนีย พบว่าหลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบและความพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบ (accountability) และความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย (autonomy) ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Katoaka and others, 2013: 43) นอกจากนี้ธนาคารโลกประจำภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ได้ศึกษาระดับธรรมาภิบาลท้องถิ่นกับผลการดำเนินการด้านการศึกษาใน 50 เขตของประเทศอินโดนีเซีย พบว่าความสำคัญของคุณภาพด้านธรรมาภิบาลในแต่ละพื้นที่เขตการศึกษาส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านการศึกษา (East Asia and Pacific Region Human Development, 2013: 11)

3. ผลการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนตามจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ยืนยันไปในทิศทางเดียวว่าองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนทั้ง 5 องค์ประกอบคือ ธรรมาภิบาล การจัดทำข้อตกลงและการบริหารสัญญา การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา มาตรการส่งเสริม และนโยบายภาครัฐ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนมีองค์ประกอบและรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญดังกล่าวมีความถูกต้องครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นหลักการในการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนได้อย่างมั่นใจ และยังทำให้เกิดความชัดเจนว่าแต่ละองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อกันอย่างไร อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบใดเป็นประการสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนมีความเป็นไปได้ในอนาคต สอดคล้องกับความเห็นของพฤติพร เนติโพธิ์ (2557) กล่าวว่าหากตีความตามตัวอักษรแล้ว พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการจัดการศึกษา หากการลงทุนเกิน 1,000 ล้านบาท ก็ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้โครงการมีความโปร่งใส รอบคอบรัดกุมขึ้น โดยมีขั้นตอนตั้งแต่หนังสือเชิญให้เอกชนเข้ามาลงทุน มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนที่เอื้อให้เกิดความเป็นหุ้นส่วนที่ดีต่อกัน สิ่งที่ต้องคำนึงต่อไปคือหากการลงทุนไม่เกิน 1,000 ล้านบาท อาจไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ก็ได้ แต่ถ้าปฏิบัติตามก็ทำให้เกิดประโยชน์ มีความโปร่งใส รอบคอบรัดกุมในแต่ละขั้นตอน การให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนด้านการศึกษาก็มีความเป็นไปได้ แต่ต้องมาดูว่าภาครัฐมีความจำเป็นขนาดไหนที่ต้องให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุน ภาครัฐมีความขาดแคลนอะไรแค่ไหน อาจเป็นการประหยัดทรัพยากรบางส่วนแต่ภาครัฐจะเสียอะไร มีความคุ้มค่าหรือไม่ มาตรการป้องกันทุจริต คอร์รัปชันต้อง

ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิด นิติกรรมอำพราง ประเด็นสำคัญต้องอยู่ที่ความสุจริตเป็นที่ตั้งบนพื้นฐานประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง มีการกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบที่เข้มแข็ง และ เข้มชัย ชูติวงศ์ (2557) ได้ให้ความเห็นในเชิงลึกลงไปอีกว่าการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 มีสาระสำคัญ 2 ประการคือ 1) รัฐเอากิจการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายไปให้เอกชนทำ มักจะเป็นกิจการผูกขาดที่โดยปกติเอกชนทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้สิทธิ์หรืออำนาจจากรัฐ หรือโดยการรับสัมปทานจากรัฐไปดำเนินการ 2) รัฐให้เอกชนเข้ามาครอบครองและใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของรัฐภายใต้ระยะเวลาที่ตกลงกัน สำหรับด้านการศึกษา มีพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ที่เปิดช่องให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาดังนั้นในห้วงเวลานี้เอกชนจึงอาจไม่มีความจำเป็นต้องเข้ามาทำ PPPs กับรัฐ แต่จะเข้ามาก็ได้ ขณะที่เสรี นนทสูติ (2557) กล่าวว่า ณ ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 แต่ก็เป็นเพียงกรอบกฎหมายหลัก ยังคงต้องผ่านกฎหมายลำดับรองมาสนับสนุนอีก ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการร่าง หรือแม้กระทั่งนโยบายสู่การปฏิบัติ ก็ยังไม่มีมีความชัดเจน ดังนั้นทันทีที่มีกฎหมายลำดับรองมารองรับ จึงจะสามารถนำมาปรับใช้กับการลงทุนทางการศึกษาได้อย่างถูกต้องครบคลุม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ภาครัฐควรนำประเภทสัญญาการจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนเหล่านี้ไปพิจารณาปรับใช้ตามความเหมาะสม ได้แก่ 1) โครงการการกุศลสนับสนุนโดยภาคเอกชน 2) สัญญาการบริหารจัดการโรงเรียนตามที่หน่วยงานด้านการศึกษาทำสัญญาโดยตรงกับผู้ให้บริการภาคเอกชนในการดำเนินงานโรงเรียนของรัฐหรือบริหารจัดการภารกิจบางเรื่องของกิจการในโรงเรียนของรัฐ 3) ภาครัฐทำสัญญากับให้ภาคเอกชนส่งมอบการศึกษา โดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย 4) คุ้มครองการศึกษาที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบจัดให้ผู้เรียนเข้าเรียนโรงเรียนเอกชน 5) การพัฒนาหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน โดยภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนหรือส่งมอบทรัพยากรให้ภาครัฐไปดำเนินการ 6) โครงการพัฒนาศักยภาพโรงเรียน โดยภาคเอกชนเป็นผู้จัดฝึกอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตร 7) สัญญาโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน โดยภาคเอกชนเป็นผู้ออกแบบ จัดหาเงินทุน ก่อสร้างและดำเนินการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานโรงเรียนของรัฐภายใต้สัญญาระยะยาวกับรัฐ

2. การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรนำข้อค้นพบจากองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนี้ ไปทำการวิจัยต่อเพื่อกำหนดเป็นโมเดลที่จับต้องได้ของการบริหารจัดการศึกษาแบบรัฐร่วมเอกชนเฉพาะเจาะจงในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

“พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556,” (2556). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130, ตอน 31 ก (3 เมษายน 2556): 3-19.

- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.” (2542). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอน 74 ก (19 สิงหาคม) : 5-12.
- “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.” (2546). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 120, ตอนที่ 62 ก (6 กรกฎาคม): 2.
- เข็มชัย ชุติวงศ์. (2557). ผู้ตรวจการอัยการ สำนักงานผู้ตรวจการอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน.
- เสรี นนทสุติ. (2556). “การให้เอกชนร่วมลงทุน (Public Private Partnership).” เอกสารประกอบการบรรยาย Public Private Partnership และ พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ณ โรงแรมเซนทรา ศูนย์ราชการ, 22 พฤษภาคม.
- เสรี นนทสุติ. (2557). ที่ปรึกษากฎหมายสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน.
- แฮร์รี แอนโธนี แพทริโนส และคณะ. (2553). **บทบาทและผลกระทบของหุ้นส่วนการศึกษาระหว่างภาครัฐกับเอกชน**. แปลจาก The Role and Impact of Public and Private-Partnership in Education. แปลโดย ฉลอง บุญญานันต์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **ร่าง Roadmap ปฏิรูปการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.edreform.moe.go.th/home/doc/roadmap_draft_K_A3.pdf.
- พรธิดา วิเศษศิลปานนท์. (2549). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมของทีมวิจัยและพัฒนาในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พฤตพร เนติโพธิ์. (2557). รองอธิบดีอัยการสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด. สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561)**. เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploaded/
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2556). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม, เข้าถึงได้จาก www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. เข้าถึงเมื่อ 11 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก www.pld.rmutt.ac.th

ภาษาต่างประเทศ

- Acar, Muhittin. (2001). “Accountability in public-private partnerships.” Dissertations and Theses, Order No. 3065755, University of Southern California). Accessed October 18, 2014. Available from <http://search.proquest.com/docview/276128679?accountid=50150>. (276128679)

- Clark, Robert Dean. (2002). "Components of selected public-private partnerships to build new schools in California." Dissertations and Theses, Order No. 3056182, University of La Verne. Accessed October 18, 2014. Available from ProQuest
<http://search.proquest.com/docview/275663222?accountid=50150>. (275663222)
- Cronbach, Lee J. (1984). **Essentials of Psychological Testing**. 4th ed. New York: Harper & Row Publishers.
- East Asia and Pacific Region Human Development. (2013). **Local Governance and Education Performance: A Survey of the Quality of Local Education Governance in 50 Indonesian Districts**. Jakarta: The World Bank Office.
- Hair, J.F.Jr., et al. (1998). *Multivariate Data Analysis*. 5th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Hatcher, L. (1994). *A Step-by-Step Approach to Using the SAS System for Factor Analysis and Structural Equation Modeling*. Cary, NC: SAS Institute Inc.
- Kaiser, H.F. (1960). The application of electronic computers to factor analysis. *Educational and Psychological Measurement* 20 (January).
- Kataoka, Sachiko and others. (2013). **Addressing Governance at the Center of Higher Education Reforms in Armenia**. The World Bank Report : the World Bank's education team.
- Klipsch, Jake Mueller. (2011). "What works in collaboration: A case study of a facilities partnership between a public school district and a nonprofit organization." Dissertations and Theses, Order No. 3461172, The University of Iowa. Accessed October 17, 2014. Available from ProQuest
<http://search.proquest.com/docview/879631115?accountid=50150>. (879631115)
- Likert, Rensis. (1961). **The Human Organization**. New York: McGraw-Hill.
- The World Bank Group. (2009). *Towards a competitive higher education system in a global economy*. (Bangkok : The World Bank Office). 93-95.